

Rechtsbijstand

De webapp Rechtsbijstand geeft een praktisch overzicht van alle handelingen van opsporingsambtenaren en hOvJ's, en de regels rond recht op consultatie- en verhoorbijstand.

Datum gegenereerd: 23-1-2019 08:50:31

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Handelingen opsporingsambtenaar.....	4
Handelingen hOvJ.....	9
Dringende noodzaak.....	16
Bijzondere opsporingshandelingen.....	17
Regels orde en inrichting politieverhoor.....	21
Definities.....	24
Schema rechtsbijstand.....	27
Webapp op je smartphone.....	28

Inleiding

In deze app is gekozen voor een beknopte weergave van de procedures. Zie KOMPOL voor een uitgebreide bespreking:

- Vragen en antwoorden.
- Werkinstructies.

Handelingen opsporingsambtenaar

Wijzen op recht op rechtsbijstand

Aangehouden verdachte

Informeer de verdachte bij zijn aanhouding over zijn:

- Recht om te weten van welk strafbaar feit hij wordt verdacht.
- Zwijgrecht.
- Recht op (kosteloze) consultatie- en verhoorbijstand.

Reik bij aankomst op het bureau aan de meerderjarige verdachte de folder 'u wordt verdacht van een strafbaar feit' uit.

Reik bij aankomst op het bureau aan de minderjarige verdachte de folder 'je wordt verdacht van een strafbaar feit' uit.

Let op: op het recht op consultatie- en verhoorbijstand moet worden gewezen:

- Bij de aanhouding.
- In ieder geval voorafgaande aan het eerste verhoor.
- Waar van toepassing voor de inverzekeringstelling.

Gelichte verdachte

Indien de verdachte wordt gelicht en wordt **aangehouden** voor een nieuw strafbaar feit ga dan naar aanhouding.

Indien de verdachte wordt gelicht voor het nieuwe strafbare feit en **niet** opnieuw wordt **aangehouden** heeft de verdachte toch recht op gefinancierde rechtsbijstand. Er dient dan alleen een iets andere procedure gevolgd te worden. De melding kan dan gedaan worden door het sturen van een e-mail naar helpdeskpiket@rvr.org met daarin alle relevante gegevens (de gegevens die anders in het MMADVOCA zouden worden opgenomen). Ook hier geldt dat als de gelichte verdachte al een raadsman heeft deze als voorkeurspiketraadsman moet worden opgenomen in de e-mail.

Indien het niet gaat om een nieuw strafbaar feit hoeft de verdachte niet opnieuw op zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand gewezen te worden.

Staandegehouden verdachte

De staande gehouden verdachten van lichte strafbare feiten, net als alle andere verdachten van strafbare feiten, moeten worden gewezen op het recht op rechtsbijstand vóóordat zij worden verhoord. Als zij op eigen kosten van dit recht gebruik willen maken, worden zij uitgenodigd op het bureau.

Uitgenodigde verdachte

Verstuur de Uitnodigingsbrief (formulier BRONTBUR) voor verhoor, waarin staat:

1. Dat hij als verdachte wordt gehoord.
2. Van welk strafbaar feit hij wordt verdacht.
3. Dat hij voor eigen rekening recht heeft op consultatie- en verhoorbijstand.

In BVH zijn verschillende uitnodigingsbrieven terug te vinden, kies de voor jou van toepassing zijnde.

Wordt de verdachte bij komst op bureau aangehouden, ga dan naar: aangehouden verdachte.

Spontaan verklarende verdachte

Als een verdachte na zijn aanhouding maar voorafgaand aan de voorgeleiding voor een hOvJ (bijvoorbeeld tijdens het transport naar het politiebureau) spontaan een voor zichzelf belastende verklaring begint af te leggen, handel dan als volgt:

- Onthoud je van het stellen van vragen.
- Indien het stellen van vragen onvermijdelijk is deel dan de cautie en het recht op consultatie- en verhoorbijstand mee.

Let op: van de spontaan afgelegde verklaring dient een PV gemaakt te worden.

Organiseren verhoor

Inplannen tijdstip verhoor na consultatie

Start het eerste verhoor in beginsel aansluitend op de consultatiebijstand, tenzij dit in het belang van het onderzoek of vanwege praktische redenen niet mogelijk is.

Indien dit niet mogelijk is:

1. Meld het tijdstip aan de raadsman.
2. Meld de handelingen die je verricht aan de OPCO/ zaakscoördinator.
3. Als de raadsman niet kan bespreek of hij wel binnen een uur na het voorgestelde tijdstip kan.
4. Zo nee, ga hier flexibel mee om als het belang van het onderzoek zich hier niet tegen verzet.
5. Als dit niets oplevert ga naar: aanvragen rechtsbijstand bij raadsman niet tijdig beschikbaar.

Inplannen tijdstip vervolgverhoor

Uitgangspunt is dat het tijdstip voor het vervolgverhoor na afloop van het eerste verhoor aan de raadsman wordt verteld. Als dit niet gedaan is:

1. Meld het tijdstip aan de raadsman.
2. Meld de handelingen die je verricht aan de OPCO/ zaakscoördinator.
3. Als de raadsman (of zijn vervanger) niet kan bespreek of hij wel binnen een uur na het voorgestelde tijdstip kan.
4. Zo nee, ga hier flexibel mee om als het belang van het onderzoek zich hier niet tegen verzet.
5. Als dit niets oplevert ga naar: aanvragen rechtsbijstand bij raadsman niet tijdig beschikbaar.

Verhoren

Vorbereiding verhoor

Om problemen tijdens je verhoor te voorkomen kun je indien mogelijk voorafgaand aan het verhoor met de raadsman doornemen wat de regels van het verhoor zijn en wat zijn bevoegdheden tijdens het verhoor zijn.

Mededelingsplicht bij eerste verhoor

Raadsman aanwezig

Nu de raadsman aanwezig is hoef je de verdachte niet meer te wijzen op het recht op consultatie- en verhoorbijstand.

Wijs de verdachte wel op zijn zwijgrecht en zijn recht op vertolking en vertaling.

Raadsman niet aanwezig

Als de verdachte bij zijn eerste verhoor zonder raadsman verschenen is handel dan als volgt:

1. Wijs de verdachte op zijn zwijgrecht.
2. Wijs de verdachte op het recht op een tolk en overige zaken die tot de informatieplicht behoren.
3. Wijs de verdachte op het recht op verhoorbijstand.
4. Indien de verdachte afstand doet van zijn recht op verhoorbijstand wijs hem dan op de gevolgen van het doen van afstand.
5. Het is in beginsel voldoende aan de verdachte mee te delen dat hij in geval van afstand niet kan profiteren van rechtsgeleerde bijstand en dat dit nadelige gevolgen voor hem kan hebben.
6. Deel de verdachte mee dat hij te allen tijde van zijn beslissing kan terugkomen.

Let op: bij vervolghoren hoeft de verdachte niet nogmaals gewezen te worden op de gevolgen van het doen van afstand.

Bijzondere situaties verhoor

Verdachte komt terug op afstand

De verdachte die terugkomt op zijn afstand van het recht op consultatie- en verhoorbijstand is:

Wel in verzekering gesteld

Als de verdachte in verzekering is gesteld handel dan als volgt:

1. Onderbreek of wacht met de start van het verhoor.
2. Was het verhoor al gaande, onderbreek dan het verhoor en onderteken het PVVERH. Maak voor het verhoor met advocaat in BVH een nieuwe actie G10 aan in de juiste registratie en onder het juiste incident.
3. Neem telefonisch contact op met de raadsman die na inverzekeringstelling aan de verdachte is toegewezen.
4. Maak een afspraak.

Niet in verzekering gesteld

Als de verdachte niet in verzekering is gesteld dan:

1. Onderbreek of wacht met de start van het verhoor.
2. Was het verhoor al gaande, onderbreek dan het verhoor en onderteken het PVVERH. Maak voor het verhoor met advocaat in BVH een nieuwe actie G10 aan in de juiste registratie en onder het juiste incident.
3. Verhoorend ambtenaar stuurt MMADVOCA, variant Directe verhoorbijstand naar RvR. Enkel wanneer geen (gesubsidieerde) consultatiebijstand is verleend
4. De aanvraag kan alleen w
- 5.
6. Maak een afspraak.

Let op: indien de verdachte consultatiebijstand heeft gehad van een (voorkeurs)pikettraadsman, neem dan contact op met deze raadsman.

Nieuwe verdenking tijdens verhoor

Soms ontstaan er tijdens een verhoor nieuwe verdenkingen. Als dit het geval is stel jezelf dan twee vragen:

1. Gaat het om een verdenking van een soortgelijk feit of een feit dat verband houdt met het feit waarvoor je de verdachte op dat moment verhoort? of

2. Is het een geheel nieuw feit?

Soortgelijke feiten komen overeen voor wat betreft kwalificatie, criminaliteitstype, modus operandi en/of slachtoffertype. Bijvoorbeeld strafbare feiten die onder één delictsgroep vallen.

Bij verband houden met kun je denken aan een relatie qua pleegtijd, pleegplaats, medeverdachten en de handelingen voorafgaand aan of na voltooiing van het delict.

Mocht je twijfelen tussen een soortgelijk feit of een geheel nieuw feit, vraag dan advies aan de hOvJ of de OvJ in de zaak.

Voor een schematische weergave bij aangehouden verdachten klik hier (Rechtsbijstand nieuw feit).

In jouw situatie is er sprake van:

Een soortgelijk feit

Als er sprake is van een verdenking van een soortgelijk feit of een feit dat verband houdt met het eerdere feit waarvoor de verdachte is aangehouden hoef je de verdachte niet opnieuw te wijzen op zijn recht op consultatie- en/of verhoorbijstand. Je kunt gewoon verder gaan met het verhoor.

Een geheel nieuw feit

Op het moment dat er sprake is van een geheel nieuw feit volg dan de volgende stappen:

- Staak het verhoor.
- Wijs de verdachte opnieuw op zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand.
- De normale regels omtrent afstand en financiering gelden. Voor meer informatie ga naar schema rechtsbijstand.
- Voor meer informatie over het aanvragen van rechtsbijstand klik hier.
- Voor informatie omtrent aftekenen tweede Verklaring optreden strafpiket bij aangehouden verdachten klik hier (Rechtsbijstand nieuw feit).

Getuige wordt verdachte

Op het moment dat tijdens het verhoor blijkt dat de getuige een verdachte is volg dan de volgende stappen:

1. Staak het verhoor.
2. Wijs de verdachte op zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand.
3. De normale regels omtrent afstand, oproeping en financiering gelden. Voor meer informatie ga naar: schema rechtsbijstand.
4. Voor meer informatie over het aanvragen van rechtsbijstand klik hier.

Dringende noodzaak

Voor meer informatie over hoe te handelen bij een dringende noodzaak klik hier.

Problemen raadsman

Raadsman niet tijdig beschikbaar

Indien de raadsman niet tijdig beschikbaar is kan er met het verhoor worden gestart als:

1. Verdachte afstand wil doen van het recht op verhoorbijstand, of
2. Er een dringende noodzaak is.

Kan verhoor op basis van deze gronden niet worden gestart ga dan naar: aanvragen rechtsbijstand bij raadsman niet tijdig beschikbaar.

Let op: registreer gang van zaken goed in het proces-verbaal!

Raadsman verwijderen

De raadsman verstoort het verhoor als hij:

- Buiten zijn bevoegdheid treedt,
- De orde verstoort, of
- Onredelijk gebruik van zijn bevoegdheden maakt.

Procedure verwijderen raadsman:

1. Geef raadsman 1 x een waarschuwing.
2. Overleg met hOvJ als raadsman doorgaat met verstoring orde verhoor.
3. hOvJ beslist vervolgens over eventuele verwijdering.

Raadsman kan na consultatie geen verhoorbijstand verlenen

Raadsman regelt zelf een vervanger.

Lukt dit niet en er is nog geen verhoorbijstand geweest dan legt de raadsman de zaak terug bij de Raad voor Rechtsbijstand.

Doet de raadsman dit niet dan is er sprake van werkweigering en frustreren afspraak ga dan naar: aanvragen rechtsbijstand bij raadsman die werk weigert.

Vastleggen in pv

In het pv verhoor moeten de volgende zaken worden opgenomen:

- de aanwezigheid van de raadsman;
- dat de verdachte afstand doet van zijn recht op verhoorbijstand;
- dat er een uitzondering wordt gemaakt op het recht op verhoorbijstand i.v.m. een dringende noodzaak;
- het eventuele verwijderen van de raadsman;
- opmerkingen en vragen die de raadsman aan het begin en het eind van het verhoor maakt.

Handelingen hOvJ

Bepalen rechtsbijstand bij voorgeleiding

Meerderjarige kwetsbare verdachte

Onder meerderjarige kwetsbare verdachten worden verstaan verdachten van 18 jaar en ouder met een:

- Verstandelijke beperking
- Cognitieve functiestoornis
- Psychische stoornis

Let op: voor de definitie van een verstandelijke beperking, cognitieve functiestoornis en/of verstandelijke beperking klik hier

Let op: bij de vaststelling of een verdachte kwetsbaar is gaat het om de kennelijke kwetsbaarheid van de verdachte. Bij twijfel over de kwetsbaarheid moet een advocaat opgeroepen worden. Voor meer informatie over het herkennen van kwetsbare verdachten en handige vragenlijst klik hier.

in de wetsgeschiedenis staat alleen de verstandelijke beperking en de psychische stoornis, maar besloten is dat ook de cognitieve functiestoornis valt onder de kwetsbare verdachte.

VH feit 12 jaar of meer (A-feit)

1. Controleer of de verdachte is gewezen op zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand.
2. Als de verdachte niet op dit recht is gewezen, wijs hem daar dan alsnog op.
3. De verdachte kan alleen na overleg met zijn raadsman afstand doen van consultatiebijstand. Voor de meerderjarige kwetsbare verdachte dient dus altijd een raadsman opgeroepen te worden.
4. De kosten voor consultatie- en verhoorbijstand door een (voorkeurs)piketraadsman worden vergoed door de Raad voor Rechtsbijstand.

Let op: vul in het PVLGHOVJ ja in bij kennelijke kwetsbaar.

VH feit overig (B-feit)

1. Controleer of de verdachte is gewezen op zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand.
2. Als de verdachte niet op dit recht is gewezen, wijs hem daar dan alsnog op.
3. De verdachte kan alleen na overleg met zijn raadsman afstand doen van consultatiebijstand. Voor de meerderjarige kwetsbare verdachte dient dus altijd een raadsman opgeroepen te worden.
4. De kosten voor consultatie- en verhoorbijstand door een (voorkeurs)piketraadsman worden vergoed door de Raad voor Rechtsbijstand.

Let op: vul in het PVLGHOVJ ja in bij kennelijke kwetsbaar.

Geen VH feit (C-feit)

Controleer of de verdachte is gewezen op zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand.

1. Als de verdachte niet op dit recht is gewezen, wijs hem daar dan alsnog op.
2. De verdachte kan alleen na overleg met zijn raadsman afstand doen van consultatiebijstand. Voor de meerderjarige kwetsbare verdachte dient dus altijd een raadsman opgeroepen te worden.
3. **Let op:** alleen de kosten voor consultatiebijstand door een (voorkeurs)piketraadsman worden vergoed door de Raad voor Rechtsbijstand.

Let op: vul in het PVLGHOVJ ja in bij kennelijke kwetsbaar.

Minderjarige verdachte

VH feit 12 jaar of meer (A-feit)

1. Controleer of de verdachte is gewezen op zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand.
2. Als de verdachte niet op dit recht is gewezen, wijs hem daar dan alsnog op.
3. De verdachte kan géén afstand doen van het recht op consultatiebijstand. Voor de minderjarige dient dus altijd een raadsman opgeroepen te worden.
4. De kosten voor consultatie- en verhoorbijstand door een (voorkeurs)pikettraadsman worden vergoed door de Raad voor Rechtsbijstand.

Let op: na de consultatiebijstand is het de raadsman die de hOvJ informeert of de verdachte afstand doet van zijn recht op verhoorbijstand.

Let op: wanneer de verdachte geen raadsman bij het verhoor wil, kan deze nog wel kiezen voor de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon.

Daarnaast is het mogelijk om *naast* de raadsman ook een vertrouwenspersoon aanwezig te laten zijn tijdens het verhoor van een minderjarige verdachte, wanneer de (emotionele) gesteldheid of persoonlijke situatie van de minderjarige verdachte daartoe aanleiding geeft en/of het in het belang is van een goed verloop van het onderzoek. Zowel de raadsman als de verdachte mogen hierom verzoeken. De politie kan zelf ook het initiatief nemen. Uiteindelijk is het de politie die beslist of naast de raadsman ook een vertrouwenspersoon wordt toegelaten.

Let op: naast de minderjarige verdachte kunnen ook de ouders verzoeken om verhoorbijstand van een raadsman. Het is in beginsel de raadsman die de ouders informeert over dat de verdachte afstand heeft gedaan van verhoorbijstand, tenzij sprake is van een (conflict)situatie waarin dat niet in de rede ligt. In die situaties informeert de hOvJ de ouders/voogd. In belang van de minderjarigen dient hiermee in de praktijk in redelijkheid worden omgegaan.

VH feit overig (B-feit)

1. Controleer of de verdachte is gewezen op zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand.
2. Als de verdachte niet op dit recht is gewezen, wijs hem daar dan alsnog op.
3. De verdachte kan géén afstand doen van het recht op consultatiebijstand. Voor de minderjarige dient dus altijd een raadsman opgeroepen te worden.
4. De kosten voor consultatie- en verhoorbijstand door een (voorkeurs)pikettraadsman worden vergoed door de Raad voor Rechtsbijstand.

Let op: na de consultatiebijstand is het de raadsman die de hOvJ informeert of de verdachte afstand doet van zijn recht op verhoorbijstand.

Let op: wanneer de verdachte geen raadsman bij het verhoor wil, kan deze nog wel kiezen voor de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon.

Daarnaast is het mogelijk om naast de raadsman ook een vertrouwenspersoon aanwezig te laten zijn tijdens het verhoor van een minderjarige verdachte, wanneer de (emotionele) gesteldheid of persoonlijke situatie van de minderjarige verdachte daartoe aanleiding geeft en/of het in het belang is van een goed verloop van het onderzoek. Zowel de raadsman als de verdachte mogen hierom verzoeken. De politie kan zelf ook het initiatief nemen. Uiteindelijk is het de politie die beslist of naast de raadsman ook een vertrouwenspersoon wordt toegelaten.

Let op: naast de minderjarige verdachte kunnen ook de ouders verzoeken om verhoorbijstand van een raadsman. Het is in beginsel de raadsman die de ouders informeert over dat de verdachte afstand heeft gedaan van verhoorbijstand, tenzij sprake is van een (conflict)situatie waarin dat niet in de rede ligt. In die situaties informeert de hOvJ de ouders/voogd. In belang van de minderjarigen dient hiermee in de praktijk in redelijkheid worden omgegaan.

Geen VH feit (C-feit)

1. Controleer of de verdachte is gewezen op zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand.
2. Als de verdachte niet op dit recht is gewezen, wijs hem daar dan alsnog op.
3. De verdachte kan géén afstand doen van het recht op consultatiebijstand. Voor de minderjarige dient dus altijd een raadsman opgeroepen te worden.
4. **Let op:** alleen de kosten voor consultatiebijstand door een (voorkeurs)pikettraadsman worden vergoed door de Raad voor Rechtsbijstand.

Let op: na de consultatiebijstand is het de raadsman die de hOvJ informeert of de verdachte afstand doet van zijn recht op verhoorbijstand.

Let op: wanneer de verdachte geen raadsman bij het verhoor wil, kan deze nog wel kiezen voor de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon.

Daarnaast is het mogelijk om naast de raadsman ook een vertrouwenspersoon aanwezig te laten zijn tijdens het verhoor van een minderjarige verdachte, wanneer de (emotionele) gesteldheid of persoonlijke situatie van de minderjarige verdachte daartoe aanleiding geeft en/of het in het belang is van een goed verloop van het onderzoek. Zowel de raadsman als de verdachte mogen hierom verzoeken. De politie kan zelf ook het initiatief nemen. Uiteindelijk is het de politie die beslist of naast de raadsman ook een vertrouwenspersoon wordt toegelaten.

Let op: naast de minderjarige verdachte kunnen ook de ouders verzoeken om verhoorbijstand van een raadsman. Het is in beginsel de raadsman die de ouders informeert over dat de verdachte afstand heeft gedaan van verhoorbijstand, tenzij sprake is van een (conflict)situatie waarin dat niet in de rede ligt. In die situaties informeert de hOvJ de ouders/voogd. In belang van de minderjarigen dient hiermee in de praktijk in redelijkheid worden omgegaan.

Meerderjarige niet-kwetsbare verdachte

VH feit 12 jaar of meer (A-feit)

1. Controleer of de verdachte is gewezen op zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand.
2. Als de verdachte niet op dit recht is gewezen, wijs hem daar dan alsnog op.
3. De verdachte kan alleen na overleg met zijn raadsman afstand doen van consultatiebijstand. Voor de verdachte van een A-feit dient dus altijd een raadsman opgeroepen te worden.
4. De kosten voor consultatie- en verhoorbijstand door een (voorkeurs)pikettraadsman worden vergoed door de Raad voor Rechtsbijstand.

VH feit overig (B-feit)

1. Controleer of de verdachte is gewezen op zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand.
2. Als de verdachte niet op dit recht is gewezen, wijs hem daar dan alsnog op.
3. De verdachte kan afstand doen van zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand.
4. Indien de verdachte afstand doet van zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand, wijs de verdachte dan op de gevolgen van het doen van afstand. Het is in beginsel voldoende aan de verdachte mee te delen dat

hij in geval van afstand niet kan profiteren van rechtsgeleerde bijstand en dat dit nadelige gevolgen voor hem kan hebben.

5. Indien de verdachte afstand wil doen, deel de verdachte mee dat hij te allen tijde van zijn beslissing kan terugkomen.
6. De kosten voor consultatie- en verhoorbijstand door een (voorkeurs)piketraadsman worden vergoed door de Raad voor Rechtsbijstand.

Geen VH feit (C-feit)

1. Controleer of de verdachte is gewezen op zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand.
2. Als de verdachte niet op dit recht is gewezen, wijs hem daar dan alsnog op.
3. De verdachte kan afstand doen van zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand.
4. Indien de verdachte afstand doet van zijn recht op consultatie- en verhoorbijstand, wijs de verdachte dan op de gevolgen van het doen van afstand. Het is in beginsel voldoende aan de verdachte mee te delen dat hij in geval van afstand niet kan profiteren van rechtsgeleerde bijstand en dat dit nadelige gevolgen voor hem kan hebben.
5. Indien de verdachte afstand wil doen, deel de verdachte mee dat hij te allen tijde van zijn beslissing kan terugkomen.
6. De kosten voor consultatie- en verhoorbijstand worden **niet** vergoed door de Raad voor Rechtsbijstand.

Aanvragen rechtsbijstand

Bij verhoor voor IVS

Als de verdachte nog geen raadsman heeft, omdat hij eerder afstand heeft gedaan van het recht op rechtsbijstand en bij het verhoor voor IVS wel een raadsman wil handel dan als volgt:

1. Onderbreek of wacht met de start van het verhoor.
2. Was het verhoor al gaande, onderbreek dan het verhoor en onderteken het PVIVS. Maak voor het verhoor met advocaat in BVH een nieuwe actie G15 aan in de juiste registratie en onder het juiste incident.
3. Meld bij bijzonderheden dat het om het verhoor voor IVS gaat.
4. hOvJ stuurt MMADVOCA, variant Directe verhoorbijstand naar RvR.
5. De aanvraag kan alleen worden gedaan wanneer nog geen gesubsidieerde rechtsbijstand heeft plaatsgevonden. Over het algemeen zal het gaan om aangehouden meerderjarige niet kwetsbare verdachten van een B-feit.
6. Raadsman neemt telefonisch contact op met opgegeven functionele telefoonnummer. Als dit niet gebeurt bel hem dan zelf.
7. Maak een afspraak.

Let op: de ruimte die hierbij kan worden geboden is afhankelijk van de ophoudtermijn die nog beschikbaar is. Is er geen ruimte meer ga dan naar procedureel verhoren.

indien de verdachte consultatiebijstand heeft gehad van een piketraadsman, neem dan contact op met deze raadsman.

Bij voorgeleiding

(Voorkeurs)piketraadsman

Indien de verdachte consultatie- en/of verhoorbijstand wenst en het gaat om een **A- en/of B-feit** handel dan als volgt:

1. Vraag de aangehouden verdachte of hij een piketraadsman of een voorkeurspiketraadsman wil.

2. Vraag voor de aangehouden verdachte die een (voorkeurs)piketraadsman wil een raadsman aan bij de Raad voor Rechtsbijstand door middel van het meldingsformulier MMADVOCA.
3. De Raad voor Rechtsbijstand wijst een (voorkeurs)piketraadsman aan en koppelt de contactgegevens van de raadsman terug naar het door de hOvJ opgegeven functionele e-mailadres.
4. De raadsman legt contact via het functioneel telefoonnummer met de OPCO/ zaakscoördinator ter bevestiging van komst voor consultatiebijstand (en eventueel verhoorbijstand) en voor check locatie verdachte.

Let op: Ook voor de **meerderjarige kwetsbare verdachte** en de **minderjarige verdachte** van een **C-feit** wordt voor de consultatiebijstand een raadsman op bovengenoemde wijze opgeroepen. In het geval van een verstandelijke beperking, een psychische stoornis of een cognitieve functiestoornis vul dan op het MMADVOCA ja in bij kennelijk kwetsbaar.

Let op: meerderjarige niet-kwetsbare verdachten van C-feiten hebben geen recht op een gesubsidieerde (voorkeurs)piketraadsman.

Let op: gebruik het MMADVOCA niet bij het aanvragen van een raadsman inzake huisverbod (bestuursrechtelijk). Afhankelijk van je eenheid vraag je de raadsman voor het huisverbod aan via huisverbodonline of een e-mail aan de RvR.

Zelf te betalen raadsman

Indien de aangehouden verdachte van een **A- en/of B-feit** een zelf te betalen raadsman wil handel dan als volgt:

1. Vertel de aangehouden verdachte die een zelf te betalen raadsman wil dat hij deze zelf moet financieren en dat contact met de zelf te betalen raadsman wordt opgenomen als de verdachte over voldoende contactgegevens beschikt.
2. Doe eenmaal een telefonische poging om de zelf te betalen raadsman te bereiken.
3. Als het niet lukt om de zelf te betalen raadsman te bereiken, schakel dan alsnog een piketraadsman in via de Raad voor Rechtsbijstand. Voor meer informatie klik hier.

Let op: indien het gaat om een **meerderjarige kwetsbare verdachte** en een **minderjarige verdachte** van een **C-feit** wordt de zelf te betalen raadsman ook op bovengenoemde wijze opgeroepen.

Indien het gaat om een aangehouden meerderjarige verdachte van een C-feit handel dan als volgt:

1. Vertel de aangehouden verdachte dat hij de rechtsbijstand zelf moet betalen en dat hij tweemaal kan bellen om contact op te nemen met een raadsman.
2. Stel de aangehouden verdachte in de gelegenheid om contact op te nemen met een raadsman.

Bij verwijderde raadsman

Er kan bij de RvR een vervangende piketraadsman worden aangevraagd als aan de volgende 7 voorwaarden voldaan wordt:

1. Betreft aangehouden verdachte A- of B-feit.
2. Verhorend ambtenaar heeft raadsman die orde verstoort eenmaal gewaarschuwd.
3. Bevel van hOvJ (in kennis stelling OvJ).
4. Het ziet ernaar uit dat verwijderde raadsman voor dit verhoor niet meer kan terugkeren.
5. Verdachte geeft aan geen afstand te willen doen van recht op verhoorbijstand.
6. Er is geen dringende noodzaak om verhoor te starten.
7. Er is voldoende tijd binnen termijn ophouden/IVS voor inschakelen vervangende raadsman.

Is daaraan voldaan volg dan de volgende stappen:

1. Stuur e-mail naar RvR helpdeskpiket@rvr.org.

2. Geef e-mail prioriteit.
3. Vermeld in onderwerpregel vervangende raadsman voor verwijderde raadsman.
4. Vermeld in tekst vervangende raadsman voor verwijderde raadsman onder vermelding van de naam en het A-nummer van de verwijderde raadsman.
5. Vermeld in de tekst het functionele e-mailadres en functionele telefoonnummer waarop de vervangende raadsman de OPCO/Zaakscoördinator kan bereiken om zijn komst te bespreken.
6. Meld dit aan het OM.

Let op: verwijdering geldt maximaal voor duur verhoor.

Bij raadsman niet tijdig beschikbaar

Er kan bij de RvR een vervangende piketraadsman worden aangevraagd als aan de volgende 6 voorwaarden voldaan wordt:

1. Betreft aangehouden verdachte A- of B-feit.
2. Verdachte heeft voor dit feit nog geen verhoorbijstand gehad.
3. Opsporingsambtenaar heeft 1 poging gedaan om raadsman die niet tijdig beschikbaar is op zijn mobiele nummer te bereiken.
4. Verdachte geeft aan geen afstand te willen doen van recht op verhoorbijstand.
5. Er is geen dringende noodzaak om verhoor te starten.
6. Er is voldoende tijd binnen termijn ophouden / IVS voor inschakelen vervangende raadsman.

Is daaraan voldaan volg dan de volgende stappen:

1. Bel met RvR 088-7871098.
2. RvR neemt contact op met raadsman en bespreekt of hij alsnog kan komen. Als dit niet lukt schakelt RvR een vervanger in en stuurt een mail naar jou.
3. Bevestig e-mail RvR.

Let op: verhorend ambtenaar laat raadsman die niet tijdig beschikbaar was niet meer toe tot het verhoor als hij alsnog komt!

Bij raadsman die niet kan/werk weigert

Er kan bij de RvR een vervangende piketraadsman worden aangevraagd als aan de volgende 5 voorwaarden is voldaan:

1. Betreft aangehouden verdachte A- of B-feit.
2. Raadsman legt de zaak niet zelf terug bij RvR
3. Verdachte heeft voor dit feit nog geen verhoorbijstand gehad.
4. Verdachte geeft aan geen afstand te willen doen van recht op verhoorbijstand.
5. Er is geen dringende noodzaak om verhoor te starten.
6. Er is voldoende tijd binnen termijn ophouden / IVS voor inschakelen vervangende raadsman.

Is daaraan voldaan volg dan de volgende stappen:

1. Bel met RvR 088-7871098.
2. RvR neemt contact op met raadsman en bespreekt of hij alsnog kan komen. Als dit niet lukt schakelt RvR een vervanger in en stuurt een mail naar jou.
3. Bevestig e-mail RvR.

Let op: verhorend ambtenaar laat raadsman die niet wilde komen niet meer toe tot het verhoor als hij alsnog komt!

Verhoren IVS

Tip:

Het is goed mogelijk dat de verdachte tijdens de ophoudduur inhoudelijk verhoord wordt in aanwezigheid van een raadsman. Op dat moment is wellicht nog niet bekend of de verdachte in verzekering gesteld zal worden. Toch is het aan te raden om met de verhoorders af te spreken dat zij jou informeren wanneer het verhoor is afgelopen. Op dat moment is het voor de jou mogelijk om de verdachte alvast, in aanwezigheid van de raadsman, te horen in het kader van de inverzekeringstelling. Dit voorkomt een nieuwe wachttijd waarbij de komst van de raadsman moet worden afgewacht, mocht op een later moment besloten worden dat de verdachte in verzekering gesteld dient te worden.

Procedureel verhoren:

Je kan als de ophoudtermijn verstrijkt en de verdachte in verzekering gesteld dient te worden de verdachte in afwezigheid van een raadsman in het kader van de inverzekeringstelling procedureel verhoren. Je mag dan geen inhoudelijke vragen stellen. Het inhoudelijke verhoor kan dan pas plaatsvinden na de inverzekeringstelling en in aanwezigheid van een raadsman.

Problemen raadsman

Raadsman verwijderen

De raadsman verstoort het verhoor als hij:

- Buiten zijn bevoegdheid treedt,
- De orde verstoort, of
- Onredelijk gebruik heeft gemaakt van zijn bevoegdheden.

Procedure verwijderen raadsman:

1. Overleg met de verhorend ambtenaar.
2. Controleer of de verhorend ambtenaar de raadsman minimaal 1x heeft gewaarschuwd.
3. Overleg in het kader van hoor en wederhoor met de raadsman.
4. Beveel indien er gegronde redenen zijn de raadsman de verhoorruimte te verlaten.
5. Stel OvJ/OM in kennis.

Ga voor het vervangen van een verwijderde raadsman naar: rechtsbijstand aanvragen bij verwijderde raadsman.

Dringende noodzaak

Er is sprake van een dringende noodzaak als:

- ernstige negatieve gevolgen voor het leven, de vrijheid of de fysieke integriteit van een persoon voorkomen moeten worden, of
- voorkomen moet worden dat aanzienlijke schade aan het onderzoek wordt toegebracht.

In jouw situatie is er sprake van een dringende noodzaak

Terstond na aanhouding

Als er een dringende noodzaak terstond na aanhouding is kan een verdachte zonder raadsman worden verhoord.

De beslissing om met het verhoor te starten in afwezigheid van de raadsman wordt in dit geval genomen door de hOvJ.

De beslissing en de gronden waarop deze berust, worden in het proces-verbaal van het verhoor vermeld.

Niet terstond na aanhouding

Als er sprake is van een dringende noodzaak niet terstond na aanhouding kan het verhoor worden:

- gestart zonder dat een raadsman beschikbaar is;
- gestart of voortgezet zonder dat de verdachte consultatiebijstand heeft gehad;
- gestart of voortgezet zonder dat de raadsman tot het verhoor wordt toegelaten.

In deze situaties neemt de hOvJ met toestemming van de OvJ de beslissing om met het verhoor te starten of het verhoor voort te zetten.

De beslissing en de gronden waarop deze berust, worden in het proces-verbaal van het verhoor vermeld.

Bijzondere opsporingshandelingen

Confrontatie

Bij een enkelvoudige confrontatie geldt geen recht op rechtsbijstand.

Meervoudige confrontatie

Bij de meervoudige confrontatie mag bijstand worden verleend door een raadsman. De bijstand bestaat uit:

1. raadsman mag voorafgaand aan de confrontatie opmerkingen maken over de te tonen selectie;
2. raadsman mag de uitvoering van de meervoudige confrontatie (op afstand) volgen.

In geval van een geplande meervoudige confrontatie wordt de raadsman hiervoor uitgenodigd. De planning van de confrontatie dient redelijk te zijn en de raadsman in staat te stellen tijdig te verschijnen. De raadsman mag ook een vervanger sturen.

Reconstructie

Tijdens een reconstructie heeft de verdachte recht op bijstand van een raadsman.

Aanhouding op basis van EAB/Signalering

Het gaat om een voorlopige aanhouding naar aanleiding van:

Signalering in SIS of OPS

Ik ben:

Opsporingsambtenaar

Handelingen van de opsporingsambtenaar na een voorlopige aanhouding op een signalering in SIS of OPS:

1. Houd de opgeëiste persoon aan op grond van artikel 17 Overleveringswet.
2. Wijs de opgeëiste persoon op zijn/haar zwijgrecht en op het recht op consultatie- en verhoorbijstand en op overige zaken die tot de informatieplicht behoren.
3. Deel zo nodig de opgeëiste persoon het recht op een tolk mee.
4. Informeer de opgeëiste persoon zo nodig over de gevolgen van het afzien van het recht op consultatie- en/ of verhoorbijstand.
5. De beslissing om afstand te doen, kan enkel definitief plaatsvinden bij de voorgeleiding voor de rechter-commissaris dan wel voor de officier van justitie te Amsterdam.
6. Kwetsbare opgeëiste personen en opgeëiste personen die verdacht worden van een strafbaar feit waarvoor meer dan 12 jaar gevangenisstraf kan worden opgelegd kunnen alleen afstand doen van hun recht op consultatie- en verhoorbijstand na overleg met een raadsman. Dit brengt met zich mee dat voor kwetsbare opgeëiste personen altijd een raadsman wordt opgeroepen.
7. Deel de opgeëiste persoon mee dat hij altijd van zijn beslissing kan terugkomen.
8. Wanneer er wel een raadsman is opgeroepen en deze verschijnt aan het bureau, dan mag hij maximaal 30 minuten met zijn cliënt overleggen (consultatiebijstand).
9. Leid de opgeëiste persoon voor aan de hOvJ.
10. Leg de mededelingen vast in het proces-verbaal van aanhouding, alsmede de beslissing van de opgeëiste persoon. Neem hierin ook de omstandigheden rond de aanhouding op: bijvoorbeeld dat de opgeëiste

persoon heeft trachten te vluchten, op welke manier en waar hij kon worden aangehouden (op verzoek van het parket, bij verkeerscontrole, op straat of in zijn woning)

hOvJ

Handelingen van de hOvJ:

1. Stel de identiteit van de opgeëiste persoon vast.
2. Wijs de opgeëiste persoon op zijn/haar zwijgrecht.
3. Deel zo nodig de opgeëiste persoon het recht op een tolk en overige zaken die tot de informatieplicht behoren mee.
4. Toets of de opgeëiste persoon bij de aanhouding op het recht op consultatie- en verhoorbijstand is gewezen en als dat niet het geval is, doe dit dan alsnog.
5. Informeer de opgeëiste persoon over de gevolgen daarvan als deze wil afzien van het recht op consultatie- en/of verhoorbijstand.
6. Kwetsbare opgeëisten personen en opgeëiste personen die verdacht worden van een strafbaar feit waarvoor meer dan 12 jaar gevangenisstraf kan worden opgelegd kunnen alleen afstand doen van hun recht op consultatie- en verhoorbijstand na overleg met een raadsman. Dit brengt met zich mee dat voor kwetsbare opgeëisten altijd een raadsman wordt opgeroepen
7. De hOvJ moet de opgeëiste persoon wijzen op de zogenaamde verkorte procedure. Voor informatie over de verkorte procedure klik hier (link werkinstructie toevoegen)
8. Deel aan het eind van de voorpleiding de beslissing aan de opgeëiste persoon mee: heenzenden – na overleg met de OvJ te Amsterdam - of bevel inverzekeringstelling.
9. Indien de opgeëiste persoon in verzekering wordt gesteld, dient het bevel tot inverzekeringstelling ex artikel 17 lid 3 Overleveringswet te worden opgemaakt.
10. Nadat de formulieren (pv aanhouding ex artikel 17 lid 2 Overleveringswet, pv voorpleiding en verhoor ex artikel 17 leden 2 en 3 Overleveringswet en het bevel tot inverzekeringstelling ex artikel 17 lid 3 Overleveringswet) zijn opgesteld, dienen deze zo spoedig mogelijk naar het Parket Amsterdam te worden gestuurd op het volgende faxnummer: 088-6990128 en het e-mailadres: eab.amsterdam@om.nl zodat de voorpleiding bij de rechter-commissaris in Amsterdam geregeld kan worden.

Aanvragen rechtsbijstand:

1. Vraag de opgeëiste persoon of hij een (voorkeurs)piketraadsman of zelf te betalen raadsman wil.
2. Vraag voor de opgeëiste persoon die een (voorkeurs)piketraadsman wil een raadsman aan bij de Raad voor Rechtsbijstand door middel van het verzenden van een e-mail naar het volgende e-mailadres: helpdeskpiket@rvr.nl. Gebruik voor het verzenden van de e-mail aan de RvR het functionele e-mailadres. In de e-mail moet de volgende informatie opgenomen worden:
  - In de onderwerpregel dat het om overlevering gaat.
  - Personalia opgeëiste persoon.
  - Type bijstand.
  - Type raadsman.
  - Bezoeklocatie.
  - Functionele telefoonnummer.
3. De Raad voor Rechtsbijstand wijst een (voorkeurs)piketraadsman aan en koppelt de contactgegevens van de raadsman terug naar het door de hOvJ opgegeven functionele e-mailadres. De raadsman legt contact via het functionele telefoonnummer met de OPCO/ zaakscoördinator afhandeling ter bevestiging van komst voor consultatiebijstand (en eventueel verhoorbijstand) en voor check locatie verdachte.
4. Vertel de opgeëiste persoon die een zelf te betalen raadsman wil dat hij deze zelf moet financieren en dat

contact met de zelf te betalen raadsman wordt opgenomen als de verdachte over voldoende contactgegevens beschikt.

5. Doe eenmaal een telefonische poging om de zelf te betalen raadsman te bereiken. Als het niet lukt om de zelf te betalen raadsman te bereiken, schakel dan alsnog een piketraadsman in via de Raad voor Rechtsbijstand.

EAB

Ik ben:

Opsporingsambtenaar

Houd de opgeëiste persoon aan op grond van artikel 21 Overleveringswet.

1. Deel zo nodig de opgeëiste persoon het recht op een tolk mee.
2. Informeer de opgeëiste persoon zo nodig over de gevolgen van het afzien van het recht op consultatie- en/of verhoorbijstand. De beslissing om afstand te doen, kan enkel definitief plaatsvinden bij de voorgeleiding voor de rechter-commissaris dan wel voor de officier van justitie te Amsterdam.
3. Kwetsbare opgeëiste personen en opgeëiste personen die verdacht worden van een strafbaar feit waarvoor meer dan 12 jaar gevangenisstraf kan worden opgelegd kunnen alleen afstand doen van hun recht op consultatie- en verhoorbijstand na overleg met een raadsman. Dit brengt met zich mee dat voor kwetsbare opgeëiste personen altijd een raadsman wordt opgeroepen.
4. Deel de opgeëiste persoon mee dat hij altijd op zijn beslissing kan terugkomen.
5. Wanneer er wel een raadsman is opgeroepen en deze verschijnt aan het bureau, dan mag hij maximaal 30 minuten met zijn cliënt overleggen (consultatiebijstand).
6. Leid de opgeëiste persoon voor aan de hOvJ.
7. Leg de mededelingen vast in het proces-verbaal van aanhouding, alsmede de beslissing van de opgeëiste persoon. Neem hierin ook de omstandigheden rond de aanhouding op: bijvoorbeeld dat de opgeëiste persoon heeft trachten te vluchten, op welke manier en waar hij kon worden aangehouden (op verzoek van het parket, bij verkeerscontrole, op straat of in zijn woning).

hOvJ

Handelingen van de hOvJ:

1. Stel de identiteit van de opgeëiste persoon vast.
2. Wijs de opgeëiste persoon op zijn/haar zwijgrecht.
3. Deel zo nodig de opgeëiste persoon het recht op een tolk en overige zaken die tot de informatieplicht behoren mee.
4. Toets of de opgeëiste persoon bij de aanhouding op het recht op consultatie- en verhoorbijstand is gewezen en als dat niet het geval is, doe dit dan alsnog.
5. Informeer de opgeëiste persoon over de gevolgen daarvan als deze wil afzien van het recht op consultatie- en/of verhoorbijstand.
6. Kwetsbare opgeëisten personen en opgeëiste personen die verdacht worden van een strafbaar feit waarvoor meer dan 12 jaar gevangenisstraf kan worden opgelegd kunnen alleen afstand doen van hun recht op consultatie- en verhoorbijstand na overleg met een raadsman. Dit brengt met zich mee dat voor kwetsbare opgeëisten altijd een raadsman wordt opgeroepen.
7. De hOvJ moet de opgeëiste persoon wijzen op de zogenaamde verkorte procedure. Voor meer informatie over de verkorte procedure klik hier. (link toevoegen werkinstructie).
8. Deel aan het eind van de voorgeleiding de beslissing aan de opgeëiste persoon mee: heenzenden- na overleg met de OvJ te Amsterdam- of bevel inverzekeringstelling.

9. Indien de opgeëiste persoon in verzekering wordt gesteld, dient het bevel tot inverzekeringstelling ex artikel 21 Overleveringswet te worden opgemaakt.
10. Nadat de formulieren (pv aanhouding ex artikel 21 lid 1 Overleveringswet, pv voorgeleiding en verhoor ex artikel 21 lid 4 Overleveringswet en het bevel tot inverzekeringstelling ex artikel 21 lid 5 Overleveringswet) zijn opgesteld, dienen deze zo spoedig mogelijk naar het Parket Amsterdam te worden gestuurd via het volgende faxnummer: 088-6990128 en het e-mailadres: eab.amsterdam@om.nl, zodat de voorgeleiding bij de rechter-commissaris in Amsterdam geregeld kan worden.

Aanvragen rechtsbijstand:

1. Vraag de opgeëiste persoon of hij een (voorkeurs)piketraadsman of zelf te betalen raadsman wil.
2. Vraag voor de opgeëiste persoon die een (voorkeurs)piketraadsman wil een raadsman aan bij de Raad voor Rechtsbijstand door middel van het verzenden van een e-mail naar het volgende e-mailadres: helpdeskpiket@rvr.nl. Gebruik voor het verzenden van de e-mail aan de RvR het functionele e-mailadres. In de e-mail moet de volgende informatie opgenomen worden:
  - In de onderwerpregel dat het om overlevering gaat.
  - Personalia opgeëiste persoon.
  - Type bijstand.
  - Type raadsman.
  - Bezoeklocatie.
  - Functionele telefoonnummer.
3. De Raad voor Rechtsbijstand wijst een (voorkeurs)piketraadsman aan en koppelt de contactgegevens van de raadsman terug naar het via de hOvJ opgegeven functionele e-mailadres. De raadsman legt contact via het functionele telefoonnummer met de OPCO/ zaakscoördinator afhandeling ter bevestiging van komst voor consultatiebijstand (en eventueel verhoorbijstand) en voor check locatie verdachte.
4. Vertel de opgeëiste persoon die een zelf te betalen raadsman wil dat hij deze zelf moet financieren en dat contact met de zelf te betalen raadsman wordt opgenomen als de verdachte over voldoende contactgegevens beschikt.
5. Doe eenmaal een telefonische poging om de zelf te betalen raadsman te bereiken. Als het niet lukt om de zelf te betalen raadsman te bereiken, schakel dan alsnog een piketraadsman in via de Raad voor Rechtsbijstand.

Regels orde en inrichting politieverhoor

De regels orde en inrichting politieverhoor zijn bij AMvB vastgelegd. De AMvB vind je hier.

Opstelling verhoorkamer

Zie er bij de start van het verhoor op toe dat de verdachte naast de advocaat en jij tegenover hen aan tafel zit.

Over de plek waar de tolk in de verhooruimte zit, zijn geen regels gesteld. Het heeft de voorkeur om de tolk waar mogelijk aan het hoofd van de tafel te laten zitten.

Bevoegdheden verhoorder

De verhorend ambtenaar heeft de leiding over het verhoor en handhaaft de orde binnen het verhoor en de verhooruimte.

Bevoegdheden raadsman

- De raadsman beantwoordt geen vragen namens de verdachte, tenzij verdachte en verhorend ambtenaar daarmee instemmen.
- De raadsman richt zijn opmerkingen en verzoeken tot de verhorend ambtenaar.
- De raadsman kan tijdens het verhoor de verhorend ambtenaar erop opmerkzaam maken dat de verdachte:
  1. een vraag niet begrijpt,
  2. ongeoorloofd onder druk wordt gezet (pressieverbod),
  3. fysiek of psychisch onvoldoende in staat is het verhoor voort te zetten.
- De raadsman kan tijdens het verhoor evenals de verdachte verzoeken om een onderbreking van het verhoor voor onderling overleg. Dit moet minimaal één keer worden toegestaan. Het verzoek kan afgewezen worden als bij het voldoen aan herhaalde verzoeken de orde of de voortgang van het verhoor zou worden verstoord.
- De raadsman is alleen direct na aanvang van het verhoor en direct voor afloop daarvan bevoegd om inhoudelijke opmerkingen te maken of vragen te stellen. Deze regel kan de verhorend ambtenaar reukelijk toepassen in het belang van het onderzoek. De beslissing om dit te doen is aan de verhorend ambtenaar.
- De raadsman kan uit de verhooruimte verwijderd worden als hij 1) buiten zijn bevoegdheden treedt, 2) onredelijk gebruik maakt van zijn bevoegdheden, of 3) zich tijdens het verhoor zodanig opstelt dat de orde van het verhoor verstoord wordt.
- De raadsman mag zijn communicatiemiddelen of draagbare apparatuur voor tekstverwerking meenemen in de verhooruimte voor het ontvangen en beantwoorden van piketmeldingen en het maken van aantekeningen. De raadsman mag geen opnamen maken met deze apparatuur.

Bevoegdheden raadsman (tabel)

De raadsman wat mag hij wel / niet

Wel	Niet		
-----	------	--	--

Verhoor op door politie voorgesteld tijdstip of binnen 1 uur daarna.	Te laat komen op afgesproken tijdstip		
Vooroverleg bij Direct verhoor (max. 15 min.).	Vooroverleg als consultatiebijstand over verhoorbijstand is geweest.		
Communicatiemiddelen meenemen (zoals telefoon, pen, papier)	Gebruik maken van communicatiemiddelen Aantekeningen maken	Opnames maken	Geluid maken
Reageren op piketmelding			
Verzoek om time out.	Orde verstoren.		
In overleg met verhoorder en verdachte antwoord geven op de vragen.	Verdachte influisteren.		
Aangeven dat verdachte de vraag niet begrijpt.	Antwoord geven voor de verdachte.		
Wijzen op overtreden pressieverbod.	Buiten bevoegdheden treden.		

<p>Aangeven dat verdachte door lichamelijke of psychische gesteldheid niet verhoord kan worden.</p>			
<p>Direct na het begin en direct voor het einde opmerkingen maken en vragen stellen die hij van belang vindt (= ook inhoudelijke vragen).</p>	<p>Tijdens het verhoor vragen stellen of opmerkingen maken.</p>		

Definities

Raadsman

Binnen de consultatie- en verhoorbijstand zijn er drie verschillende soorten raadslieden te onderscheiden, namelijk de:

Piketraadsman

Raadsman die voorkomt op de betreffende jeugd- en/of strafpiketlijst van de Raad voor Rechtsbijstand en piketdienst heeft. Deze raadsman staat aangehouden verdachten van A- of B-feiten, aangehouden meerderjarige kwetsbare verdachten van C-feiten en minderjarige verdachten van C-feiten bij die geen voorkeur voor een bepaalde piketraadsman hebben uitgesproken. De betaling geschiedt via de Raad voor Rechtsbijstand. Bij meerderjarige kwetsbare verdachten van C-feiten en minderjarige verdachten van C-feiten financiert de Raad voor Rechtsbijstand uitsluitend de consultatiebijstand.

Voorkeurspiketraadsman

Raadsman die voorkomt op de betreffende jeugd- en/of strafpiketlijst van de Raad voor Rechtsbijstand en waarvoor de aangehouden verdachte van een A- of B-feit, de aangehouden meerderjarige kwetsbare verdachten van een C- feit of de minderjarige verdachte van een C-feit zijn voorkeur uitspreekt. Deze raadsman hoeft niet noodzakelijkerwijs piketdienst te hebben op het moment van aanvraag. Wanneer hij beschikbaar is, komt hij en de betaling geschiedt via de Raad voor Rechtsbijstand. Bij meerderjarige kwetsbare verdachten van C-feiten en minderjarige verdachten van C-feiten financiert de Raad voor Rechtsbijstand uitsluitend de consultatiebijstand.

Zelf te betalen raadsman

Raadsman waar de verdachte om verzoekt, maar die niet voorkomt op de betreffende jeugd- en/of strafpiketlijst van de Raad voor Rechtsbijstand. De aangehouden verdachte dient de naam en/of het telefoonnummer van de zelf te betalen raadsman te geven waarna de politie het verzoek doet om rechtsbijstand. De niet-aangehouden verdachte regelt de raadsman zelf. De kosten van de raadsman zijn voor rekening van de verdachte.

Categorieën

Kwetsbare verdachten:

1. Personen met een verstandelijke beperking.
2. Personen met een psychische stoornis.
3. Personen met een cognitieve stoornis.
4. Minderjarigen tot en met 17 jaar.

A-feiten:

Strafbare feiten waarop een gevangenisstraf van 12 jaar of meer staat.

B-feiten:

Overige strafbare feiten waarbij voorlopige hechtenis is toegestaan.

C-feiten:

Strafbare feiten waarbij geen voorlopige hechtenis is toegestaan.

Voor de vaststelling door de hOvJ of een verdachte kwetsbaar is, zijn hulpmiddelen ontwikkeld. Deze zijn te vinden op de hOvJ-pagina ([link toevoegen](#)).

Dringende noodzaak

Er is sprake van een dringende noodzaak als:

- ernstige negatieve gevolgen voor het leven, de vrijheid of de fysieke integriteit van een persoon voorkomen moeten worden, of
- voorkomen moet worden dat aanzienlijke schade aan het onderzoek wordt toegebracht.

Is er op dit moment sprake van een dringende noodzaak klik dan hier.

Kwetsbare verdachten

Kwetsbare verdachten:

- Verdachten met een verstandelijke beperking.
- Verdachten met een cognitieve functiestoornis.
- Verdachten met een psychische stoornis.
- Verdachten tot en met 17 jaar.

Verstandelijke beperking

Er is sprake van een verstandelijke beperking, wanneer een persoon als gevolg van een beperking van de intellectuele vermogens beperkt is in zijn zelfredzaamheid. Dit uit zich o.a. door dat de persoon minder vaardig is in het uitoefenen van bezigheden op het gebied van wonen, werken, leren, communicatie, of bij het gebruik van vervoer of andere voorzieningen in de samenleving. Of er sprake is van een persoon met verstandelijke beperkingen kan blijken uit een psychologisch rapport, of is aan de oordeelsvorming van de opsporingsambtenaar.

Cognitieve functiestoornis

Er is sprake van een cognitieve functiestoornis, wanneer een persoon een ziekte heeft (bijvoorbeeld Parkinson of Alzheimer) of hersenschade heeft opgelopen (bijvoorbeeld hersenbloeding, -infarct of -letsel) met gevolgen voor de cognitieve functies: waarneming, geheugen, denken, taal/spraak, aandacht, concentratie, executieve functies en motoriek. Of er sprake is van een persoon met een cognitieve functiestoornis kan blijken uit voorinformatie of tijdens contact met de betrokkene.

Psychische stoornis

Onder psychische stoornis worden o.a. verstaan schizofreniespectrum en andere psychotische stoornissen, depressie, autisme en ADHD.

Voor meer informatie klik [hier](#).

Directe verhoorbijstand

Er is sprake van directe verhoorbijstand als aangehouden verdachten van B-feiten die afstand van rechtsbijstand (consultatie- dan wel verhoorbijstand) hebben gedaan, later alsnog verhoorbijstand van een (voorkeurs)piketraadsman willen en nog niet in verzekering zijn gesteld.

Voor meer informatie omtrent het te volgen proces ga naar: [verdachte komt terug op afstand](#)

Schema rechtsbijstand

In het schema rechtsbijstand bij politieverhoor zijn de regels omtrent consultatie- en verhoorbijstand op overzichtelijke wijze weergegeven.

Webapp op je smartphone

Deze webapp kun je als snelkoppeling toevoegen aan het startscherm van je smartphone. Hoe je dit doet lees je in de handleiding.